નવા

હરિશ્ચંદ્ર તારામતિના ગાયનો.

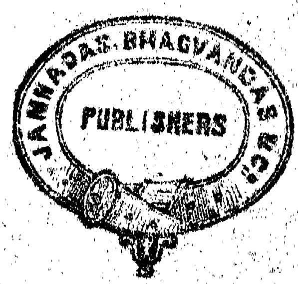
રચનાર

ભણશાલી ભગવાનદાસ લક્ષ્મીદાસ.

———:o:———

દોહરો.

કુકર્મ તજ તું માનવી જનથી પામે કહી સાર;
અંતે તોડી મિત્રાઈ થઈશ તું ગુનેગાર.
જ્ઞાન નહી કોઈક ગમે ભુવિ જન આચાર;
કવિ પદ પામ્યા પ્રેમથી થઈ મનથી હુશિયાર.

————

મુંબઈ

ઈમ્પીરીયલ પ્રેસમાં છાપીછે.

ઈ. સ. ૧૮૮૪ સંવત ૧૯૪૦

કિમ્મત એક આનો.

૨૦૪૫

હરિશ્ચંદ્ર તારામતિના ગાયનો.

ઈશ્વર પ્રાર્થના.

(પ્રભુ મેહેર કર હમ ઉપર.) એ રાહ.

વિશ્વના આધાર, નમીએ આ વાર;
બાળક છૈયે તારા, નિહાળી અપાર—વિશ્વ.
બધું જગત ધાર, ખાલી નહીં ઠામ:
ગુપ્ત તારૂં કામ, કોએછે નિરધાર—વિશ્વ.
છોજી દીન દયાળ, જાણીતા અપાર;
નમન કરીએ તુંને, નમી વારંવાર—વિશ્વ.
આશરે રહી તારા, જાણીને કિરતાર;
હિમ્મત હમને આપો, પામીએ આ સાર—વિશ્વ.

ઈંદ્રની દરબારમાં કળાવંતણિઓએ ગાયેલાં ગાયન.

બનજારા.

(હુઇ શુભો નીકલ ગયા તારા.) એ રાહ.

હમે બાળ મળી ગુણ ગાયે, પ્રભુ પડીને તારે પાયે;
તું કરજે હમારી સાહયે, વધારીને બાળ મહિમાયેજી
પ્રભુ ગુણ હમે તારા ગાયે—પ્રભુ.
ગજ ગૃહનો બંધ નિવારો, મોક્ષ આપો આગને સારોજી
અતિશય તારો મહિમાયે—પ્રભુ.
દ્રૌપદિના ચિર તેં પૂર્યાં, નહીં રાખ્યા કોઈ અધુરાજી
દાસી જાણી બેઠા રથ માહે—પ્રભુ.

એજ રાહ.

તમે દેવના રક્ષક આધારા, દિલ છીતવી લીધોછો ત્યાગ;
આપ દીલથી દયાળું થઇને, સુખ દીધો પ્રભુ રૂડી રીતેજી
છો તમેજ રક્ષણ હારા દિલ.

આ સભા તારી બહુ શોભે, દીલ મારૂં જોઇને લોભેજી
સદા આપજ સુખ દેનારા—દિલ.

સૂર્ય ચંદ્ર સભામાં બિરાજે, ઝળકેછે શિરપર તારાજી
શું વખાણ કરીયે તારા—દિલ.

તું દયા હૃદયમાં લાવે, સૌ મુખ નિરખવા આવેજી
છે રંગ નવા ઝલકારા—દિલ.

સણગાર તારો સૌ જોઇ, મન તુજમાં રહ્યુંછે મોહીજી
આપ ધ્યાને વસોછો હમારા—દિલ

(ગર હમને દીલ સનમકુ દીયા.) એ રાહ.

આપ રાજા છો સર્વેના દેવના પતિ;
દેવના પતિ તમે છો સેવના પતિ—આપ.
આનંદ થઇ હૃદય વિષે, હર્ષ ભરી જતિ;
ઇંદ્રાણી તારી રાણી જે, સ્વરૂપે સુંદર અતિ—આપ.
પ્રકાશ તારો જગ વિષે, જોઇ હું ખુશી થતિ;
ગિરમાહીં આનંદ સાથ, ખુશછે જોઇ તુંજ ગતિ—આપ.
તુંજ રૂપ કાન્તી કામની, ખસી ચિત્તની વૃતિ;
અતિ હાસ્ય મન મારૂં થયું, ગઇ તુજમાં મતિ—આપ.

(ગઇ એક બા એકજો હવા પલટ.) એ રાહ.

શુભ આ સભા સુખનો દિસે સભા તુજ તણી ખિલી રહી;
જોઇ હર્ષથી રાજી થઇ, શુધ્ધ મારી હું વિસરી ગઇ—શુભ.
અમપર મેહેર રાખો રાયજી, કરજો હમારી સહાયજી;
વિનવીને લાગે પાયેજી, જગતમાહીં કિર્તી ફેલાઇ રહી—શુભ.

જય ચંદ્રથી શોભા ઘણી, વિશ્વામિત્ર રાજ ઋષિતણી;
ક્રોધિ આંખ લાલ નજર ભરી, જુવો ધ્યાન તેણી તરફ દઈ—શુભ

હરિશ્ચંદ્રની રાજ્ય સભામાં અપ્સરાઓએ ગાએલું ગાયન.

(સાડેતીન પઈસે સેર મછલી ના બેચુંગી.) એ રાહ.

જય તારી સભાની ખૂબી ખીલી રહીછે;
ખૂબ ખીલી રહીછે, ખૂબ ખીલી રહીછે—જય.
કિર્તી તારી સારી, દુનિયામાં બહુ ભારી;
શોભાસું છે તારી, જાણે વારીવારી—જય.
ચંદ્ર પ્રકાશે રહીને ઉજાસે;
ભુલા જમને નાસે, દુરજન સેના સારી—જય.

હરિશ્ચંદ્રના લશ્કરે વનમાં ગાએલું ગાયન.

ગીતિ.

વનમાં નિર્મળ જળથી, શોભે સરોવરનું અતિશય પાણી;
ફળના તરૂવર જોઇ, ચિત વૃતિ સૌની બહુ લોભાણી.
ઉજ્જડ વગડામાહીં, ભગવાં પહેરી જોગી જતિ રહેતાં;
પવનથી ભૂખ નિવારે, અતિશય સંકટ અંગ વિષે સહેતાં.
દેવાંગના દેવોની, હશે આવજા ઘણી આ સ્થળ વિષે;
રમણિય મોર બનીને, ત્રાસથી ખાવાને આવતું દીસે.
ઓપી વૃક્ષ મધુરથી, ગ્હી રહીને વા વાયે ઉડી જાએ;
ગતિ પ્રભુની આહા ! કોયલ ડાળે બેસી ફળ ખાએ.
કુમળ નેણથી નિહાળી, કાળા પીળા ગુલાબ જે ખિલતાં;
કમોદ જાર રસ રંગથી, દીસેછે સુંદરથી બળી મળતાં.
જળ બિન્દુ કમળોથી, ડાંડ રહી નીચે ભૂપર ખરતાં;
જલથી મળતાં હળતાં, આનંદી દિસે અતિશય કરતાં.

હરિશ્ચંદ્રની છાવણીમાં અપ્સરાએ ગાયલું ગાયન.

ગજલ.

આહો રાજા તું પર વારી જાઊં વારી જાઊંરે;
પ્રિતી તારી પાળવા હું ગુણ તારા ગાઊંરે—આહો.
હું રાજી હૃદયથી થઈ, સુંદર સ્વરૂપ જોઈ;
પાસ તુજ આવતાં અહીં, તેથી સંતોષ પામું સહી—આહો.
મન મારૂં વ્યાકુળ થયું, દિલ તુજ પાસ રહ્યું;
તારા પ્રેમ પાસ ગયું, ક્યારે દિલને શાન્તી દઊં—આહો.
ચિરજ મન કેમ ધરે, ચોરવા ચંચલાઈ કરે;
ઉન્મન્તેથી હરે જાણે ઝડપીને લઊં—આહો.
વાલમાં ધીર ધરો, મન મારૂં ત્રપત કરો;
ચિત્તને જલ્દી હરો, મુજ હૃદયમાં સમાવું—આહો.

નદીને કીનારે હરિશ્ચંદ્રે રોહિત પાસે ગાએલું ગાયન.

સીતાજીના મહીનાની રાહ.

ગાજ પ્રાણ પ્રિયા મુજ સાથ, પ્રવાસની આશરે;
તીરસર જમુના ઝાડની હેઠ, રેહેવું આજ રાતરે.
મારી વહાલી પામીશ નહી ખેદ, નચર દુઃખ મન વિષે;
નહી અર્થ ઉદાસથી એક, ફાવી શકતો દિશે.
ગઈ વસ્તું ન લાગે હાથ, નસીબ ટાલ્યું નહી ટળે,
કહેની કરીએ ઇચ્છા કેમ, તેમાં ફળ શું મળે.
જે લખ્યું તે નશીબે થાય, ભવિષ્યે કહ્યું ખરૂં;
જેમ લખ્યસે વિધાતા લેખ, વિચાર હું શું કરૂં.
પેલા ભવના એ પાપનું ફળ, હવે આપણે ચાખસું;
રૂષિને કીધું આપણે દાન, એવું મન રાખસું.
પૂત્ર માહારા અરે તું રોહીત, મેં મનથી વિચારીયું;

મુજ પુઠે થશે તું રાય, તે સર્વે વૃથા ગયું.
બાળપણમાં તું મારા બાળ, પડયો દુઃખ જાળમાં;
પણ સપડાઇ હાથમાં વિર, લખ્યું દુઃખ ભાગમાં.
પ્રિયા ચાલ તું સામેના વૃક્ષ, નિચે બેસશું હવે;
તિક્ષણ તાપથી તપતું આ રણ, જરા શાંત થઈ જવે.

જંગલને રસ્તે રોહિતે ગાએલું ગાયન.

(પીરાતા હવે હમે કાંકાં.) એ રાહ.

અરે મુજ પ્રાણથી પ્યારા, તપેછે અંગ બહુ મારૂં;
રણ રેતીમાં પગેથી દાઝતાં, કંપે શરીર સારૂં—અરે.
પિતા જાઇસું અગનમાં કેમ, નથી સહેવાતો અગ્ની તાપ;
જશે મુજ પ્રાણ હવે માતા, પીતાનું અંગ તપે પ્યારૂ—અરે.
બચાવો મુજને આવાં, બળુ બડકેછે સારૂં અંગ;
અરે ઓ હાય ઓ પ્યારી માત, દુઃખ દિલમાં બહુ ધારૂ-અરે.

કાશી વિશ્વનાથમાં સાધુઓએ ગાયેલું ગાયન.

(નાથ કયેસો ગજકો બંધ છોડાયો) એ રાહ.

પ્રભુ છે તું દિન દયાળ મોરારી,
ભગિત ભાવે કરીશું તારી—પ્રભુ.
જપ તપ ધ્યાન હૃદયથી ધરતા,
ભગિત અમે મન વિચારી;
ધ્યાનને ધરતા મુખેથી સ્મરતાં,
લેજે હમને તું ઉગારી—પ્રભુ.
વિશ્વ તું દેવા કરૂ તારી સેવા,
ભરોસો તુજપર છે ભારી;
મૂર્તિ સકળ સાથ સર્વેની કરજો,
કરશું સેવા મનથી ધારી—પ્રભુ.

કાશી વિશ્વનાથમાં હરિશ્ચંદ્રે ગાયેલાં ગાયન.

સાર્દુલ વિક્રીડા છંદ.

વિશ્વનાથ પતિ વિશ્વના શરણે સદા શીશ નમીને.
વરણવવારે વાર કરતાં જીભ્યા નહી થાકે ખમીને;
જગત જંજાળ કામે ફસીને વિસરે તુજને જગતદાતા.
ન પામે સુખ શાન્તી ભલી રઝળી ધોકરો ખાતા;
પિતા તું છે પૂત્ર હું છું શરણે સદા હું દાસ તારો,
બક્ષજે માફ કરીને કૃપાથી થયો જે અપગાધ મારો;
સેવામાં અહરનીશ તુંજની રહીશ હું ધ્યાને કરીને,
ભગવાનદાસ વિનવી કહે તુજને સદા ધ્યાને ધરીને;

(કૃપા કરજોરે દેવ મુની મહારાજ.) એ રાહ.

રક્ષણ કરજોરે વિશ્વનાથ હમારૂં—ટેક.
અમે સ્મરણ કરીએ તારૂ,
દુઃખ હરજે પ્રભું તું મારૂં,
કરજે માહરૂ દેવ તું સારૂંરે—રક્ષણ.
શરણે થાકીને તારે આવ્યો,
ફરજ કરીને ભવ ગુમાવ્યો,
તોપી હું છૂટી નહી ફાવ્યો—રક્ષણ.
કારજ એટલું મારૂં કરજે,
મારી વિંનતી ધ્યાનમાં ધરજે,
મેં ભાખ્યું છે મારી ગરજેરે—રક્ષણ.

(હ્રદે ગમ જાને મન.) એ રાહ.

વિશ્વનાથ માહેરૂં, સારૂં સદા તું કર પ્રભુ;
આશથી હું ભણી, રખડતો ફરૂં આ પ્રભુ;
માત દે હાથરે, તું મને આ પ્રભુ;

સહાય થા દાસની, કહે શું કરૂં ઓ પ્રભુ;
ભુખથી પેટમાં, નહી અનરે ઓ પ્રભુ;
દાઝતાં દિનથી, બળતો ડરૂં ઓ પ્રભુ;
રખડતો માર્ગમાં, થાકથી ઓ પ્રભુ;
જગતમાં માનવી, ન વિસરૂ ઓ પ્રભુ.

અગ્નિસેન લઈ જાયછે તે વખતે તારામતી તથા હરિશ્ચંદ્ર ગાયછે.

(પહુંછું વિખુટા પ્રિયા વિજોગથી તારા.) એ રાહ.

હરિ—પ્રાણ તુજને તજીને, છુટે પ્રાણ આ મારા;
તારા—ધીરજ ધરાતી નથી, આ દુઃખમાં પ્યારા—પ્રાણ.
હરિ—તજીને જાતા મુજ પ્રિયા, પ્રાણ મારો જાય;
ધીરજ ધર દુઃખ માહે તું, ઉઠેછે અંગારા—પ્રાણ.
તારા—જીવતાં પ્રભુ જો રાખશે, મળસે કોઇ દીન;
મનથી જુદુ થયું આતન, તેમ આગના ભારા—પ્રાણ.
હરિ—લખ્યું આ ભાલે નહી ટળે, દુઃખ દેખી દાઝસું;
છુટે પડેથી દુઃખના, દીન લાગસે ખારા—પ્રાણ.

સત્ય કિર્તીએ ગાયેલું ગાયન.

સીતાજી મહીનાની રાહ.

અરે મુજ રાય શિરતાજ દુઃખી દીલ નથયેએ,
ધરી દુઃખ કદીરે રાય હસી કોઇ દીન સહીએ;
જનસૌનો લહને સાર શિખામણથી ચાલીએ,
નથી સુઝતો એકે ઉપાય એવું કંઇ ભાળિએ;
પાપે એ સૌને લાવ્યા આંહી સંસાર સદા દુઃખી.
જન્મ મરણ એ ચાલ્યા જાય તેમ કોણછે સુખી;
પ્રાણી આપણે આહીંથી તઇ બાટકી દીન ગાળતાં,

એમ કરીને વચ્ચારે છેક નથી દુઃખ ટાળવા;
રાખો વિશ્વનાથની આશ સહું સારૂ થઈ જસે,
વિનવી કહુંછું મારા રાય સારા વાના સહિ થસે.

નારામતિએ રોહિતાસ્વરને દીધેલી શીખામણ.

(કુંવરી કુંવર મારા લાડકા.) એ રાહ.

પૂત્ર મારાને વંનવિસે મોકલતાં મન અકળાય,
ચૂરે ચૂરા ફાટી થાયછે જાણે જીવડોરે જાય—પૂત્ર.
બાળ મારા તું આવની મુજ પાસરે વિર,
શિક્ષા લેને તું આ સાંભળી રાખી રદયથી ધીર—પૂત્ર.
માતા તારી હું અભાગણી કહું તે ધરજે તું ધ્યાન,
સાથ સર્વેની સંભાળથી રાખજે મનમા સાન—પૂત્ર,
વિનવી કહું પ્રાણ તુજને સીધી વાટે તું પ્રાણ,
આડે વાટે તું અડીસમાં થઈશ જીવથી હેરાન—પૂત્ર.
ઓરે આકાશી દેવતા કરજો બાળની સંભાળ,
મોકલુંછું હું તો એકલો તારે શરણે આ બાળ—પૂત્ર.
વિશ્વનાથ તુજ આશરે મુજ રાંક રતન,
સંભાળ તેની રાખજો પડવે ક્યાં એ વીઘન—પૂત્ર.
મુજ જીવથી વહાલો અધિકછે આવે તારે લાધિ,
દયા કરીને દયાળતું દુઃખી હાય કાધિ—પૂત્ર.

રોહિત પોતાની માતાને દીલાસો આપેછે.

એજ રાહ.

છાનીરે માતા તું માહેરી રડેથી હૈયું ભરાય,
મા બીજુ ભુખ ભલુ અરે જાણે જીવડોરે જાય—છાની.
દુઃખ સઘળું જે વખતમાં તેતો કોને કહેવાય,
દુખીને રડતા મા તુજને મનડું મારૂ દુભાય—છાની,

લક્ષ દેજે માતા મુજપરે તોડીસ નહી મારી આશ,
મા તું ને હું એજણ થઇ રહયાં એક બ્રાહમણના દાસ—છાની.
રડતી દેખી માતા તુજને દુ:ખે હૈયું દબાય,
આગ મુકી ભડકો કરો તોએ કયાં ન સમાય—છાની.

રોહિતને સર્પે ડંસ દેવાથી કીધેલો વિલાપ.

(ધીરાના હયે હમે કાંકાં.) એ રાહ.

અરેરે હાવે તરફડતાં મરણ મારૂં રહયું આવી,
પિતાને માત જે મારા ઉછેર્યો બહુ દયા લાવી—અરેરે.
દુ:ખો વેઠીને આ હાલે ફોકટ પડવું આ જંગલે,
લખ્યું એવું હશે ભાલે આ દુષ્ટે દીધો ફસાવી—અરેરે.
હશે રડતી માતા મારી રડું છું અહીં હું પોકારી,
તે જોસે વાટ મન ધારી દયા હૃદયે નહી ભાવી—અરેરે.
હૃદય મારૂં ઉછાળાથી કરેછે જોર જવાળાથી,
વધારે દુ:ખ નિરાળાથી જઈને વાત કયાં કહેવી—અરેરે.
કથી ભગવાનદાસ ડરી કહે સૌને વિનંતી કરી,
છે અંતે આમ જાવું મરી થવે નહી કુર જસો ફાવી—અરેરે.

રોહિતના મડદા પાસે તારામતીએ કીધેલો વિલાપ.

લલિતછંદ.

અરર ઓ પ્રભુ હાય હાયરે દુ:ખતો વધ્યું જાવું ક્યાંયરે,
અરર હાયરે ફાટી છાતડી પૂત્ર તુજ તણી જોતી વાટડી;
હૃદય માહેરૂં બાલતો અતિ થશે માહેરી શી હવે ગતિ,
પતિ મુકી ગયાં પૂત્ર પાસરે પણ હવે અરે તૂટી આશરે;
દુ:ખ જવાળથી રહી બળે સદા દુ:ખપર વળી દુ:ખ આપદા,
અરર સુખતો ગયું માહેરૂં પૂત્ર તેમ આંતથી હવે મરૂં;
પૂત્ર દુ:ખમાં મને તજી ગયો મુકી મુજને સુખીઓ થયો,

તુટી માહેરી શરતે આશરે મન કરી દીધું પળમાં ઉદાસરે;
થઇ ગયા પતિ જ્યારથી જુદા ત્યારથી વધી મન આપદા,
અરર દુઃખ સમુદ્રમાં ડુબી ગઇ પુત્ર માહેરા નિરાશ થઇ ફરૂં.

તારામતીએ કાશી રાજાના કુંવરને જોઈ કરેલો વિલાપ.

(ઘરસેં ગઇ મોરી પ્યારી.) એ રાહ.

દુઃખ દિલથી ઘણું વધારે ઓ હાય કરીને મારે;
બહુ કુમળાશથી બાળક પડયોછે નિરજીવ થઇને,
દુઃખે દિન કાઢતા એટાં મુવા હાયે જીવ દઇને,
ગરીબે દુઃખ ખમવામાં પતિ પણથી પોતે રહીને,
નહીં પણ ભૂલતાં રખડી થયુ મન દુઃખને સહીને;
બળતાં દુઃખ દીસે ભારે—ઓ હાય.
નથી સૂઝતું મને કાંઇ વળે શું માહરું થાય,
ગર્ભમથી પ્રાણ અરઝીનેજ આ ન એમ છૂટી જાસે;
ધરીને શિર તાએ નહીં કદાપિ બાળવી હાસે,
ગળામાં ઘા દિસે કેવાં મારીને આમશું નાખે;
દુઃખ પડયુછે આવુ ભારે—ઓ હાય.
પતિ સ્મશાનમાં રહીને કરેછે કામ ન થાય તે,
ઉગરવાની રહી આશા નહીં ભૂખે મરેછે તે;
પ્રભુમાં આશ રાખીને ખમુછુ દુઃખ સઘળાએ,
કથી ભગવાનદાસ કહે દુઃખીને દુઃખ વધારેછે;
પિડથી તે પીડાતો જ્યારે—ઓ હાય.

સ્મસાનમાં હરિશ્ચંદ્રે તથા તારામતિએ કીધેલો વિલાપ.

એજ રાહ.

હરિ—જે લખ્યું આ ભાલે થાવું નહીં પ્રિયા તેથી ઘભરાવું;
દુઃખીઆ દિલથી થાવુ ઋષીના કોપથી ઝુરવુ,
કર્મથી વહાલું શુંછે તે નથી હું જાણતો બીજુ,

કુદરત આ વિશ્વમાં જન્મી પરિણામેજ આ હાલે;
પડે મરવું જનોના દુઃખ વેઠીને વિના કાળે,
તારા—ખુશી થઇને હવે મરી જાવું—નહી.
હરિ—સંકટ સહવું આ જન્મમા નિર્દોષ વાંક વિના વળી,
દગો રોહિત તેં દીધો મૂવો મા બાપને ટાળી;
છેવટ હવે આ વિશ્વમાં મુજ હાલ તુજ સાથે થશે,
આજ તલવારેથી માહરો નાશ પલમાં થઇ જસે;
તારા—થશે બંધ આંખથી દેખાવુ—નહી.
હરિ—કદી બોલું નહી જુઠું જગતમાંહીજ રહેવાને,
થશે પલમાં મરણ ત્યારે જશે જીવ જવાબ દેવાને;
લપેટાઇને માયામાં સદા નિત્ય કર્મથી ચાલે,
પુરૂષ તે થઇ દુઃખી દુઃખી મરણ પામે ભુંડા હાલે;
તારા—આખરથી પડે પસ્તાવું—નહી.
હરિ—અજાણે પાપ જે મુજથી પ્રિયાથી જે થયા મારી,
ક્ષમા નિર્દોષને કરજો વિનંતી એ કરૂં તારી;
પ્રિયા મુજ હાથથી મરસે મરીશ હું હાથથી મારે,
અરેરે અંત આ દુઃખનો જશે આવી પલકવારે;
તારા—તજી દીધું પિવુ ને ખાવું—નહી.
હરિ—કેમ આ તરવાર ઊંચકે દુઃખ નહી મારૂં વધે,
ઉડાવી ખડથી ગરદનને પછી ખેંચુ રૂદય મધ્યે;
ભગયું પાપ જે બખતે ઉતાવળથી હવે મરવું,
કહે ભગવાનદાસ કથા હવે જીવીને શું કરવું;
તારા—તુજ શાન્ત લોહી અહીં સમાવું—નહી.

સર્વે મળી છેલું ગાયન ગાએછે.

પદ.

ઇશ્વર કરેછે મહેર સજ્જનો પુર્ણ થયોછે ખેલ,
સતી તારામતિએ સત્ય રાખ્યું થઇ પતિની પહેલ—સજ્જનો.
સત્યથી અંતે સુખી કરીને પ્રભુએ કીધી મહેર—સજ્જનો.
જુઠપણામાં ભાન ભુલીને પડે દુઃખની રેલ—સજ્જનો.
સત્ય સદા સુખ આપે સૌને શીખામણછે સહેલ—સજ્જનો.
ભગવાનદાસ પ્રિતે પોતાનું માન નહી તોલ—સજ્જનો.

મેહતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની કંપનીયે પ્રસીધ્ધ કરેલા પુસ્તકોની વિગત.

ઠેકાણું ભુલેશ્વર આગળ કીનારીવાલા બીહારીલાલ દુરગાદાસની દુકાનમાં

	રૂ. આ. પૈ.
રાયલ સ્કુલ પ્રાઈમરના મિનીંગ...	૦— ૪—૦
રાયલ રીડર નંબર પેહેલાના મિનીંગ (બીજી આવૃત્તિ).........	૦— ૬—૦
રાયલ રીડર નંબર બીજાના મિનીંગ (બીજી આવૃત્તિ)...................	૦— ૮—૦
રાયલ રીડર નંબર ત્રીજાના મિનીંગ.........	૦—૧૦—૦
હાવર્ડ કૃત પ્રાઈમરના મિનીંગ, તરજુમા તથા વાક્યોના ઉચ્ચાર સહિત (બીજી આવૃત્તિ)	૦— ૪—૦
હાવર્ડ કૃત પ્રાઈમરના મિનીંગ ફક્ત તરજુમાં સાથે.	૦— ૨—૦
હાવર્ડ કૃત અંગ્રેજી બીજી ચોપડીના મિનીંગ તરજુમા સાથે.....................	૦— ૬—૦
ફારસી આમાદન નામાનો અંગ્રેજી તથા ગુજરાતીમાં તરજુમો.........	૦— ૨—૦
ગુજરાતી નાટક ગાયન સંગ્રહ કે તેની અંદર ૬૦૦ કરતાં પણ વધારે ગાયનોછે......	૦—૧૨—૦
ચંદ્રસેન ને ચંદ્રપ્રભા નાટક..................	૦— ૮—૦
ચંદન મલયાગરી નાટક (બીજી આવૃત્તિ)...	૦— ૪—૦
તમાશાએ ચાંદની............................	૦— ૪—૦
તોહફએ દીલકોશા (ઉર્દુ નઈ ઈન્દર સભા) ...	૦— ૪—૦
સોબતે અસર અથવા મોહન દુઃખદર્શક...	૦— ૪—૦
નકશે સુલેમાનીનો ઉરદુ ખેલ.........	૦— ૩—૦
ધ્રુવ આખ્યાનના ખેલમાં ગવાતાં ગાયનો...	૦— ૩—૦
રસીકાનો અતિ રમુજી ફારસ.............. ...	૦— ૧—૬
નવા હરિશ્ચંદ્ર તારામતીના ગાયનો...	૦— ૧—૦
તોહફએ દીલપઝીર ગાયન (ઉર્દુ નાટકના તરેહવાર બંદીશ).................	૦— ૧—૬